Шоатта, 1 март, 1969 шу № 26 (4962). Мах 2 кап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вiашагiхкета!

СЕРДАЛО
(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхечарчу Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 шера дуьйна арадуьйлу

* * *

№ 2 йолчу Шалинский районера Грозненско-швейно производственни объединени филиал къона ю. Цуьнан толамаш бохуш Лавренко Екатеринас куьйгаллечу бригада. Дукха болчу бе цуьнан бригадехь цхьа гонахь ботъолла ишармерант а цуьна къахьегамна толамаш доьзна ю. Царна бе шайчу Шапошкалова Надежда, Тупишева Анастасия, Хасанова Зура, Хоколева Раиса, къинхьегаман.

СУРТА ТIЕ: (аьрру агIор) хьалха латточу бригадан членаш Н. Шапошкалова, А. Тупишева, Р. Хоколева.

Д. Васильева сурт.

Нохч-ГIалгIай АССР писателий яхлагIча съездага

Деза накъостий!

КПСС областной комитето дог тIера маршал дойт республикин писателий яхлагIча съездага а хIьта шуга гIеххьа Нохч-ГIалгIайчен берригача творчески белхашна а.

Белгалъяьккхина хана, парте XXIII-чу съездан дIахьарчу КПСС ЦК Пленумийн решенаша дог урееттадеш, Ленински Центральни Комитетан Советски правительствон гонахь айкха хьетадена дерриге советски халкъ В. И. Ленин — вай партин паччахьалкхен вIашагIъяллархо цуьна дагардан дагаре юьхьа даьхна 100 шу дизаре даха дагIгIача тайпана кечъяхьа кийчуьш дечу хенахь гулъеннай съезд.

Дерригача советски халкъе а санна, республикин къахьегамхоша толамна кхачаемаьлой пятилетка иккъ шера лаан, беханал совгIа Даьхнина тIехь дукха промышленни юртбахаман продукци еннай. Уж толамаш даьхад республикин къахьегамхоша творчески къахьегар, Боахама кулгалдара керда методаш юкъахьер, партийни, советски, боахама, комсомольски организацеш накъ шаьш бен бола организаторски къахетаман бо гIо чIоагIдеш боахам долаш.

Областной партийни организаци, къахьегамхоша бу боагIача тайпара мах бу коммунисташ хьалъара дикхарам кхоачахцадара хьалара навиьстаг дечa Нохч-ГIалгIай литература дахача толамай. Литература партийностен халкъален принципаш, социалистически реализма методаш керрагIа чекх а бохам, республика писателаша дукха а дела, ширрана къахьалъеш тIеийса произведенеш язъяй. Вай замана бертъеца йоза, советски наха гIуллакхаши дагалеттарами далча тайпара къахетан хьахьенха гIерт уж, цар дехьа лаац керда сег — коммунизм хьалъер кхоаьре яьттайеча къахсанц.

Цунда цхьан, республикин писателаш хIанз а чIоагIа дика рийла бе халкъе хьанхаша, вай хандача накаx лаьца произведенеш геттара кIезиг язье цар. ХIанз а юкъай идейни художественни гIуллакхашна дикайче зала, вай истории замаш бакъдари, тIагIолацара а цхьан сагIарахьара а хьахьанхаш йола произведенеш.

Дикхийн бехкахкаш дикхарош латт республикин писателаш те хьалхаша. Уж дикхарийла бе ваьрдада буьзан даим чIоагIбо, дикха идейни хьахса художественни, коммунизм хьаьлъеш боахарий деган дикхийн дахаран керда гIуллакхаш кертагIдуьлара увууттадеш йола произведенеш хьахилла. Литератерий дервиIагIара дикхар — къахьегамхошта патриотически интернационални идеи балара халкъий деттагIла чIоагIдара масса сагIе рехьара накъъестал дар, буржуазни идеологи, ширача замах лекхдаьхшта дукъала ярa къаьсам латтабар. Литературни критика IаIаммаш латтадиннара хьайсагIаш, кийса, произведеней идейни художественни боарам дIахо лакхбара накъъестал дан хила еза. Хьахьакка латта дикхарам толама кхоачашдара организаценаш творчески болх чIоагIбанза, Союзе членаш марксистско-ленински образовании дикагIа вIашдIехьъеннанза, литературни магархой къаьстта уйла яза ерга.

КПСС обкоме дог тешна ю, вай республикин писателаш дIахо а коммунизм хьалъечу къахьара дикха лакхагIчерах, халкъе дукха хам а хьинарагIа къахьегарехьара, керда творчески хIамаш керне кертагIдургхиллерах.

КПСС Нохч-ГIалгIай обком.

Республика писателий съезде

Селхан КПСС Ленински райкома заседаний зала чу шолгIа яхлагIча съезде гулбеннабар Нохч-ГIалгIайчен писателаш. Республикин писателий пхоалагIа съезах хьинахчул тIехьагIа писательски организаце бахча болха отчетни доклад йир съезде республика писателий союза правлене председатела Ахматова Раисе. Ревизионни комиссе балхах отчетни доклад йир комиссе председатела Ведзижев Ахьмада.

Докладаш йистелъинахчул тIехьагIа прениш хилар. Цига къамьлаш дир писателаша — Сулаев Мохьмада, Чапиков Саiида, Бокоев Ахьмада, Хамидов Абдулхас, Гайсултанов Iумара, Ведзижев Ахьмада, Дикаев Мохьмада, Нохч-ГIалгIай книжни издательства керттерча редактора Мамакаев Руслана, истори, мотт, литература, экономика Нохч-ГIалгIай Iилма-толлама института болхлочо Чентиева Марьяма, республика кепайоазон управлене начальника Шипулин Николая, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретара Бокоев Хьажбикара.

КПСС Центральни Комитетага дахьийта приветственни письмо тIакийцар съезда делегаташа.

Съезде дакъа лаьцар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретараша М. И. Абубакаровс Х. Х. Боковс.

Керда правлени хержар съезде. Республика писателий союза правлене председатель юха а Ахматова Раиса хержар.

Съезда балхах йола отчет газета аргIанарча номер тIа хургья.

ТАСС-а хоам «КОСМОС-267» — СИГАЛА

1969 шера 26 феврале Советски Союзе шеи аргIанна сигалахийтай «Космос-267» яха Лаьттан искусственни спутник.

Спутник орбита тIа кхаьчай укх тайпара параметраш а йолаш:

— Юххьанца го боаккха ха — 89,9 минут;
— эгара дукхагIа Лаьттанна гена йоаккхача хана (апогеера) — 346 километр;
— эгара дукхагIа Лаьттанна гаргалоаца хана (перигеера) — 210 километр;
— орбита оагIора лестар — 65 градус.

Iилман аппаратурал совгIа, спутника тIа я: 19,995 мегагерц частота тIа болх беш йола радиопередатчик, орбита элементаш нийса бистара оттаяь радиосистема, прибораш Iилман аппаратуро беча балха йола данаш Лаьтта тIа IочуIехара оттаяь радиотелеметрически система.

Спутника тIа оттаяь аппаратура лерттIа болх беш я. Координационно-вычислительни центро обработка ю Iочуухача информаци.

(ТАСС).

Кондитерий толамаш

В. И. Ленин ваь бIаь шу дузачу дена сийлена юкъедоха кийчлуш ба Грозненски кондитерски фабрика болхлой. Дика толамаш даьхад цар хьалхарча шин бетта. Январь бетта план йинал хьалха кхоачийн я ва заданей совгIа 8,7 тонн тайп-тайпарча сортех йола конфеташ арахийнай, 0,9 процент тIехкхоачашъяьй кийчача продукцеш реализаци яра план а.

Хьанаре къахьег цар феврале бетта а. Валови продукци арахецара хьалхарча шин декада план 102,5 процент кхоачаш а ю ваьлах даьрхIача совгIа 4 эзар сома яьха продукцеш реализаци яьй, шекар лелагIдий боахо шекар а.

Кердача къахьегама толамашца къахьегIоргба фабрика болхлой настта хулча хорцанашта а.

Х. БАЛАЕВ.

Царна кхераме дац мохк агар

Таджикистан уал мохк агача зоне, цудуьхьа укхаза хьалъеча зданешка дIайолла материалаш мах хуьла яйги ма могга чIоагIагIа хила еза. Укх тIеххьарча шерашка выкабетона могга дIауьхийт яйге, искусственни хьалъеь Iургаш лоахка бетон. Ишта бетона массех тайпе хьалдаьд гIишлош еча материалий Душанбески Iилматоллама институто. ГIишлошъярар къаьстта йика йоархIаш я Таджикистан моттигерча бедалах хьеш йола аглопорити керамзити.

ХIанзале дукха здании хьалхьай яйгача бетонах. Царех я «Душанбе» яха столицерча гостиница, «Холодильник» яхача завода корпусаш, массех поликлиникаш.

Дерригача дохкхий цIенош хьалйу керамзитобетонах. Аглопоритобетонах хьалъяь я Вахшски автотукан комбината корпусаш.

Яйгача бетонех дергIа, чIоагIа хозагIа хьалхьоу гIишлош, сейсмически районашка дика дика здании хьалъе йиш хул.

Геннадий АБРОМЯН, АПН корреспондент.

Хорэжамий хроника

Республикин чаккхьенаи Округни хорэжамий комиссено моттигерча Советий депутатала кандидаташ хьаьуттабелташ дIаьбелгал. 1969 шера 16 марта хуьлча хорэжамашка хорэжаш хургйола депутатала оттаяь 5906 кандидат, хIаьта уж 273 саг дукхагIа ба дIадахача, 1967 шера, моттигерча Советашка хиннача хорэжамашка харжа оттаба хиннарел.

Моттигерча Советий депутатала харжа оттабьеш кандидаташта юкъера 4550 саг (е 51,2 процент) дIадахача хорэжамашка депутаташ хиланза ба. Депутатий состав керда аккхаро новкъостал дергаь, Советий балха юкъе дакъа а лоацаш, паччахьалкхен гIуллакхашта дола дара шилан дуккача гражданаш оакхара.

Моттигерча Советий депутатала харжа оттабьеча кандидаташта юкъе 3874 саг (е 41,3 процент) болхлой 1942 саг (е 21,9 процент) колхозхой ба, хIаьта моттигерча Советий депутатала харжа оттабьеча кандидаташта юкъе болхлой колхозхой коррега а 5816 саг ва (е 63,1 процент). Мичахь, малагIча буржуазни мехкашта хьаьуттабу паччахьалкхе боахамаш организацеш балха дукхагIбариш материальни рузкъаш хьалош бараьнта юкъера? Из социалистически общественни паччахьалкхен системагIа мара хила йиш бола хIама дац.

Моттигерча Советий депутатала харжа оттабьеча кандидаташта юкъе зудаш 4022 саг (е 43,2 процент), моргIе боаккхаречь 5686 саг (е 60,4 процент) ва.

Моттигерча Советий депутатала харжа оттабьеча кандидатий составо къаьстта тешал ду вай Советашкарча цIенача демократизмагIа вIашагIъеца хилара. Советски демократически майIан долаш хилар дог тешадеш хьаьлох, Советски Iадал еттара демократически совгIа йолча буржуазни республикашка кхийнача демократизмагIа хилар.

Ираз хилда шун, ноаной турпалаш

1969 шера 24 февралера СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указанца Нохч-ГIалгIай АССР-е гIеххьа «Мать-героиня» яха ордени СССР Лаккхехьарча Совета Президиума грамоташ а хьежаеш «Мать-героиня» яха сийлахьа цIи енцай итт а ткъа совгIа а бер дьечен хьалкхедьчен ноанойга:

1. Абуева Белакена — цIен-нанна, Ведена района Гуни яха юрт.
2. Бисултанова Букийна — цIен-нанна, Ачхой-Мартана район.
3. Джамсултанова Букийна — «Степной» совхоза болхлочо, Гудермеса район.
4. Исмаилова Харуна ДагIийна — цIен-нанна, Ачхой-Мартана район.
5. Хамзова IабадагIа — цIен-нанна, город Грозный.
6. Оздоева Инкьната — цIен-нанна, город Гудермес.
7. Омаева Асмайна — цIен-нанна, Советски района Ворзай яха юрт.
8. Сайпулаева Аминатa — цIен-нанна, Ачхой-Мартана района Самашкие.
9. Сельгиреева Мальвуда Чокийна — болхлочо, Грозненски район.
10. Фаргалиева Шахе Аминатa — цIен-нанна, Сунженски района Эрмоте.

Геолога цIагIара «Третьяковка»

Донецкa геолога Терещук Анатоле открыткаий коллекци 13 эзар экспонатах латт. Цунна дукха я юкъалъетIадавалче суртий живописа эрсий, итальянски, фламандски школай, хIаьта итта юххьанчарча а тIеххьарча а Возрождене замай школай а произведенеш. Укхаза хIама да эшшаш эрригаш а гуьльа я Репина, Айвазовске, Брюллова, Поленова, Васнецова, Куинджи, Перова, эрсий кхыча художникий произведенеш. Довзал дехьарча авторий а — Тициана, Ван Дейка, Рубенса, Рембрандта дукха произведенеш я укхаза.

Геолога цIагIа я Эрмитажа, Третьяковски галерея, Пушкина цIерагIча изобразительни искусствий музея, Паччахьалкхен эрсий музея, Лувра, Дрезденски картинни галерея дикагIа йола экспонаташ.

Анатолий Терещук чIоагIа хьожаш ва дукхача музеяшка аьла гIача кердача хIамашка, цо кердача картинай репродукцеш хаддаза хьалъе шиш тайпара йола цуйн «Третьяковка».

Алексей ШКАРБУН, АПН корреспондент.

КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

БIаьстанна — кийчо

Дехкхий дикхарам да тха боахама къахьегамхоша хьалхашка латтараш. Цар лоаш лекхкха хIара гектара тIара ткъа-ткъа центнер кхоачам чуд а вахадахаркхойга кхо бIаь тонна дарна а. Ишта беххтокхаме да кхин лаладераш тIайийла дехкарам а. Пхьалах хIара гектара тIара чуда дола хила 16,2 центнер яра хоабер, из мара 20-га дIайдолча лаархIар яр.

Тха механизаторашта ворда дола хара шо мара хIала дера БIаьста юкъ культураш дIаювргIйолча кхашка удобренеш яхка йолаьь дукха ха я. Органически ярил ехаза я лаьрххIа цу гIуллакха вIашагIъелла тележкаш тIехья йолча, бархI тракторах латта отряд. Планах даьхIар 16 тонн йолча хIара гектара тIа 25—30 тонн а хIлаш 1200 тонн кхо дилла цар кхашка. Уж балхаш хIанз кIезиг дукха лаьрхIаьд оаха, сов шийла хилорах. Бакъда, иш азар тонн кхо дуьларгда кхашка. Дикa къахьег укхаза Оа. Хамидова, Оа. Бораукаева, кхыйар. ХIара дийнахьа 25—30 тонн удобренеш йохк цар кхашка, сменни норма 16 тонн йолча.

Дика вIашагIтIехьдаьлладд цу ракхьа дийнача латта минеральни удобренешца подкормка ейа а. ХIара гектара цхьанна центнер а кхоачийташ аммиачни селитра тесcай. Уж балхаш кIашкие 5 бIаь гектара тIа хаьа. Цу гIуллакхе тоьо, хулийтаргья алагIа культурашта тIаийдача деххарашка хьежда дика хьувкъе.

Боахаме дIалоаш йоаш латта культураш дика хьувкъаара чIоагIагIа лаархIаме да дIадуьш доладьу дика хилар. ХIаьта тхо цу гIуллакха уйла е ялаза дац. Доладу да механизаторий кадрех дола еррига культурай бу. Ишта лаархIаме да техника кийчо хилар. Механизаторий хьарай техникага шин сменагIа болх байтаро дуцалаш болаш хилар. ХIаьта тха боахахьа цу йолча техникeх къоабалха хама студенташ тоалъ дьинай, калиновски профтехучилище дешa бахийтаб тоаьл вах. Цу гIуллакхо торе хулийтаргья техникага болх беш шоагIа байта.

Дукха да к комсомолий бешаш лелараьна цу мехточа культурашта хьукъаьм хIара балхаш де боаьбеннa. ХIаьта хIанз хийцна дош да комсамаш хIара балхаш. ХIанзале цхьа бIаь гектара тIара комсамаш йа дьинай.

668 гектар къона бешашка я тха колхозе. Уж еррига комсамаш хадпахьа дIакъоалларах, дика Iенгара йоал. Бакъда, кох кхоачам беш бац комсамаш лелаераш. Кхы а 300 гектара тIа дIайотIа лаьрхIа уж. ХIанале цхьа миллион черенок Iилангалъей. Цу гIуллакхе торо хулийтаргья комсамий бешамаш шеръяра пхе шера план укх шерие кхоачашъе.

Комсамий хьувкъам тIаийдача дехкарашка хьежжа лаьрхIара йолхача лоархIаме да цу бешаш хан-хенахьа тий диллар. ХIаьта из гIуллакх лерттIа лелаергдолаш полиэтиленка кийчъбу оаха. БIарах цIьаза занитем а хулаш куреашка кийчъбу оаха шийтта поливальщики 55 комсамаш йоларашк. ХIаьта кхашка хий доккха техника шортта йолаш я тхога.

Тешаме оала йиш я шоаш тIаийша дехкарам механизаторашта кхоачашдергда аьна.

Н. ЗАРМАЕВ,
«Нестеровский» совхоза керттера агроном.

Мехка ıIолла

Къахьегаи лоравара гIуллакха дикагIа йола мероприятеш кийчъяра конкурс кхайкаяй Iилма техническа обществай Еррига союзан совето. Из В. И. Ленин вачча дийнахьа декъ 100 шу дизара летаь а укх шера I апреле деъд 31 декабре кхачалца хургбол я а.

Конкурсе дакъа лаца йиш я Iилма-технически, проектно-конструкторски учреждений, деъара заводий, предприятий творчески коллективашкеи къаьст-къаьстта болхлоши. ДIачуайергья халкъа бохкхий хикъейнахьа практически мероприятеш 1969 шера яр теоретически тохкамийн.

Проблемаш къоастаро де лоархIарех — къарам боаш месаха тIе болх бегa Iоламдар, дайлажаш, газашка, демага, татага, вибрацешка хулаш Iоткъам бейтаргбоаца гIуллакхаш ц фиккхихар.

Конкурсо лаьрхIар — сага йоакхо яр

болх беча моттигашка аьттув бола микроклимат оттаяр, электромагнитни полей, статически элементах, ионизирующи излученеш беча Iоткъамах, кхыча хIамах къаьсам лоравар.

ДикагIа лоаьча болхий автораш та поощрени яра премеш оттаьй — хьалхара цхьа преми 1500 сома боарие, шоллагIа кхо преми 1000 сома йолаш, кхоалагIа итт преми 500 сома боарие. Цул совгIа, шортта поощрительни премий а оттаяй.

Конкурсо боахкийташ йола материалаш [illegible] дIачуйола 1970 шера 1 феврале кхачалца.

(ТАСС).

Ленински книжка деноаш

Лоарча Поволжье ленински книжка деноаш да хIанз: книжкий магазиний торгови залашка лаьрхIача стендаш тIа оттаьа я В. И. Ленина керттера произведенеш, Крупскаяна, Стасовайна, Горькена, Карпинскена, кхычарие байнах деганоагIараш. Дукхайна «Нидор» бетта тIеххьарча деноашка Волгограда, Волжска, Камышина, Михайловка, Урюпинске къахьегамхоша ийцай В. И. Ленина книжкай цунах цун соратникашта дегадоагIарийн 25 эзар экземпляр.

Михаил АНДРЕЕВ, (АПН).

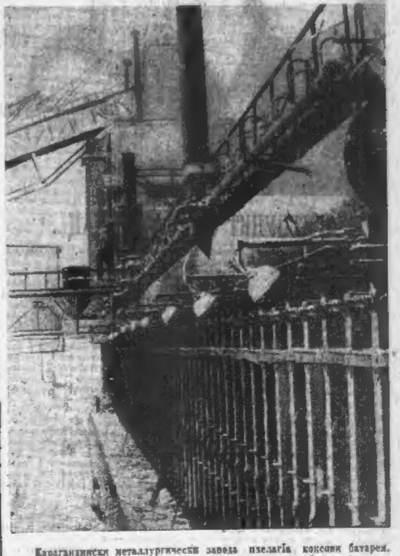

Карагандински металлургически завода пхелагIа коксови батарей. Из вакотта бахь де а балаллу юкъаье цо хьалхара кокс а дургба.

Н. Турина сурт.
ТАСС фотохроника.

ТАСС-а заявлени

Укх тIеххьарча денешка массех керда агрессивни акт яьй израильски военщино лоаллахарча Iарбий паччахьалкхенашта духьала.

24 феврале Сире фегарча доазонел чухьа а яьнна Дамаска гонахьарча нах бахача пунктаната бомбаш чуйийтай израильски авиаце. Боабаь а човаш яь а нах ба, тоьал даккха материальни зе даьд. Израильски самолеташи бронетранспортераши дов даьд Мертви фордагара къулбехьенгахьарча районе латтача иорданоски бIуна: израильски бIуно йоаккхий топаш чуйийттай Суэцки канала районе. Израильски официальни наха Iарбий мехканга духьала, цу дьекъе Ливанал Иракел духьала а керда тIема акцеш йоладергья ялаш кхерам тIатувс.

Тель-Авива правительствени гIозараш дунен тIа мел вола саг эгIазъуташ йола Израила уж бIеха провокационни акташ дIалийцача Iарбий территорешка халкъа духьале дегIаухаш хиларна дувзадена Iарбий мехканга духьала «массированни репрессеш» яхь ярггьац ялаш деахача харц бахьанашца бекказа яха гIерт. Цу тIа а цар доккхал ду дукха хьйоацаш аккхагIча тайпара Ливанерча бейрутски аэродрома дов чударах, ООН Кхерамзален Советa массана раьза а хинна из ипрачески акци бехке яьйлламаьна а, нагахьа санна цу тайпара гIуллакхаш кхы цIаьхха дойтахьа, йоагIача хана санкцеш чакайоахаргйолга Израилага дIахайта доллашехьа я.

1967 шера 22 ноябрерча Кхерамзален Совета резолюце дарда тIа Гаргарча Малхбоалена гIуллакхаш машара политически накъаца къоастадара чIоагIагIа къахьегаш латтача ханна еш я Израила керда агрессивни акцеш. Цу акцешка къаьтта хьахьовх Израила хIанзарча политикана хьалхара беххтокхаме бараша Гаргарча Малхбоаленера хьал эгIадара тIаберадбаь никъ лелабеш, кхохкам чIоагIбеш хилар, гучох, цу районе чIоагIа машар еттабара торо юкъера йоаккхаш йола хьалаш практике вIашттIехьдаха а гIертараш.

Шеннаьнем, сенталo, Iарбий халкъашнарча воастагIало хьаьрдахьа Израила экстремистски гIозараш Гаргарча Малхбоаленера гIон бIаьхбе безам болча тара ю гIуллакх, доазол дехьарча шоай цхьабалча гадоахараш кахьарча новкъостамала са а тувcаш. Цхьабакъда, цига лерхIаш дола хIамаш тельавивски кулгалхошта чIоагIа хIама а кхеташ юкъагIдеса тарлу.

ХIаьта «массированни репрессей» хьакъехьа Тель-Авива политикашта яьча залденнех лаьца аьлча, цу гIуллакха цар хиш дагIанар, халкъаша захватчикашта оккупанташтен духьала доаттабу къовсам дунен халкъашта юкъерча бокъонга дилача бакъахьен шийсен хилар. ХIаьта дIалайийцача Iарбий территорешка израильски бIу дукхагIа гоа ше ду, оккупанташта духьалара Iарбий кортамукъален къовсам чIоагIагIбен шерагIен дегIаухаргда. Из дицзе дагIанар переговораш е кийча хиларах духпача хабарашца къайла а кхухьаш, тIом хьебаллейтара тIаберадбаь никъ лаьцача, дIахордар гуш боацача политикашa.

Советски Союза чIоагIа латт Гаргарча Малхбоаленера гIуллакхаш 1967 шера 22 ноябрерча Кхерамзален Совета резолюцега хьежжа кхы тIехьа па а доахаш машарерча политически накъаца къоастадара тIехьа. Гаргарча Малхбоален паччахьалкхенийн халкъийн, юххера а, торо хила еш агрессе низашкахьарча IаIадахп бокъо йоацаш лелаеча гIуллакхех дукъа болча чIоагIIачен бакъахьарчен машара хьалашка дахa.

Делегаци Праге дIаяхар

Чехословакски Коммунистически парте ЦК-а а КПЧ Центральни контрольно-ревизионни комиссе а хьехарах 27 феврале Москвара Праге яхар КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК-арча партийни тIахьожама Комитета Председатель А. Я. Пельше корта латта КПСС ЦК-арча партийни тIахьожама Комитета делегаци.

(ТАСС).

Советий хоржамашта накъостий

ДИКАГІБАРАШ — ДЕПУТАТАЛЛА КАНДИДАТАШ

Грозненски электромеханически заводе дикагІболча болхлоех лоархІаш я электролабораторин цехера обмотчица Любова Екатерина. Цхьайтта шу да цо цу заводе болх бу.

Электродвигателий статорашта, прессий ворданашта, дикдаболчу полстанце установкай трансформаторашта обмотка ю цо. Цуна кулгех чакхъяьлла продукци цхьаккха тІехьожам бе ца безаш хул. Дешна норма 150 — 170 процент кхочушъю цо. Любовас. Цун болх толамаш белгал е доакхаш завода коллективо кхетта хургдолча хоржамашка Грозненски городской совета депутаталла кандидат яьй Любова Екатеринах. Цу гІуллакхо шайгара дІадехараш кхы е дукхатІе долга кхеталу цо. Коллектива шийх бенна тешам ца бовбе, В. И. Ленин вина бІаь шу дузара сийна болхо тІе кхы а доккхаІа толамаш а доахаш къахьега социалистически декхар тІаьйцад цо. Любовас.

Х. БАЛАЕВ.

Сурта тІа: (аьрдехьара аьттехьа): Любова Екатерина а Верхотурова Валентинаа трансформатора обмотка ещ боахк.

И. Панева сурт.

ШОЗЛАГІА ХОРЖ

Малво Г. Ахриева шераІча КІадаерча «Электроинструмент» заводе сборщица Канищева Натали Егоровна ца йоллаш? Массанена йовз из. Иштта массанена езаш а я из. Натали Егоровнас шийн сий дикккха производстве дика къахьегарца, даим ахь-эздел гойбарна.

Укх деношка къахьегаккой депутатий Назрановски городсовета депутаталла кандидат оттаьй Канищева Натали Егоровна. «Электроинструмент» завода коллективо хІанз шозлагІа хорж из депутаталла.

Хьалха ше депутаталла хоржача дика кхоачашдир Натали Егоровнас шийна тІаделха белхахоахаме декхараш. ШоагІа къахьегар депутата араейцача продукцие дикали производства эстетическа лакхъяра, болхлой хьалаш тодара.

Хоаш из дарра хьага цоща йовз цунна производстенний гІуллакхашца. Иштта лел уж Натали Егоровнай? Ляаща аьлча, тІехдикка лел. Шийн сменки заданеш 120—160 процент кхоачашъю хьахар дола кхалсага. Бахи тІебодаш шийх, къай дех пух къахьегаша дакьна кулгаш. Цхьа секунд зехьа йоаш цар. Пудухьа эттал кийтьарга хІалага ха йох. ХІана Канишевас обработка ю электросверхдикай закладкашта. Вакъда, электросверлилка хьакра ерига операцеш кавадзьалий Натали Егоровнас: кабела монтажагара редуктора кхоачарпа. Пудухьа эшшача ха-на шийн кийькаст хувна йиш йолаш я из. Иштта йоакха кулга гешал йолаш ба цун ножкъестий а хІаьта из йолаш ца хилча сборочии цеха экспортии участке къахьега а оттабергбацар уж.

— Укхала гулбеннаб толамагІболчарех толаштаІбараш, — аьлаш дуви инженер-технолога Оздоева. — Экспертиз участие болх бе оттавар шийн тохьна сериІат да.

Дунен тхьаь мекка кхоач «Электроинструментах» продукции, массанаькъа лоархІаш я йолаш а я из.

«Денкха ираз дешен, — боах цо. Канишевас, — хьа кулгех дахьиначa берхатах тха Назрана азараш кИлометраш гаьна укхача моттигашка бахкча цаха пайда оаш хилар.

Г. ГАГИЕВ.

А ХІАН шу хьалхагІа, 1919 шера 2 марта, Москве хьайилар эгтара хьалхара III Коммунистически Интернационала учредительни конгресс.

Йоакха яцар цу конгресса состав: европейски, американски, азиатски мехкий 35 организаціена хьалхара хила 52 делегат мара яцар вэррига а. Цхьабакъда цуи историческа дарх1ам боккха ба. Коммунистически Интернационал віашагІделаьш хилар хьа а кхайкадь, цу конгрессо керда агІув хьайийлар болхлоен коммунистически болама историе чухь. Ца дарра аьлча, цу хавагара хьабалбенйаб дунен коммунистически болам а — къаьгта програмиен тактикен йолаш бола, буржуази эша а аьтало шиллара бода шийсен темашен шийх гойтам бола хІантеІехІбальна йиш а лоархІаьум. Конгресс чакхъйлина дукха ха ялалехьа аьлча «КхоалагІа Интернационала истореда юкъера цун моттиг» яхача статья тІа В. И. Ленина белгалдаьккхад, III Интернационала эгтара белгалагІа бола агІув из бакъдаь тІакхага хилар: марксизма кхеетам кхочачалдара мазара вотъедаьхьари, социализмаен болхлой болаш бІаьшеренашка дагалаьата идеалаш чакхъйдир.

Хоаш да, из декхар II Интернационала кхоачашдувена ца хилар, цхьадола мехкашка цо пролетарски болаш Ішалаш социализме дорра, дукхалахьа йоарлахара кІал кІийле цийтъайале а. II Интернационала белх баь ха, Малхбузен Европа мехкашка буржуазни революцеш чакхьяьна а хІаьто пролетарски революцеш дра оаши хиннa хьалаш кийчлена далаиа а бола капиталама детІаадаре историческа ха хилнай.

...Ерригача болхлой партешта дикагІа йола эказиен а хинна дІаэттар эгтара хьалхара империалистически тІом. Большевикий партеш, Россе пролетарски революционераша мара мага... цунах сийлелла чакхбоала. Ленин... цхьаьна болхи бола... болабор цар буржуази... II Интернационала партешта шайна аьрдача шовинизмах духьал, цу Интернационалацара идейни организационни гІуллакхаш шендаь хоададар а кердa, боккьонца йола революционни, Коммунистически Интернационал віашагІдолар а духьа. Ленинов цуй ученикашен социал-демократически партешта юкъерча социал-шовинизма духьала къахетам боацай хьоесам хоаттабир бахьан дойай белгальдалар большевикашца ... хургдолча, Коммунистически Интернационала дог а хинна дІаэтта аьрдехьара, интернационалистически элементаш. Большевикаша, ... Ленина, «хьаьди, практически ... шовинизмал эргаш йола идеи..., теори, программа, тактика ... Большевизмо хьаьй боккьонца пролетарски коммунистически долча, ... къалалахьа карагІдийнараш а дІайекхенначa революце заман ... а тер кальен долча III Интернационала идейнии тактически лардаш».

Коммунистически Интернационала эгтара хьалхара конгресс хьайийлар Сийлаь — боккхача Октябро хьакхелла Советски Республика кьычв мехкий интервенттий кІайгвардейски полчашйн духьала віашагІкхийтача низамта дуьхьал турпал къовсам лоаттабеш, шийн хьокхашна деррига мехкий къахьегамхойн Іазапе лоаттадечо адамийе дегаш урерамодица кхоачача хана. Социалистически революци цу хана а латтар дукхача мехкашка ден порадке. 1919 шера март бетта Венгре дІахьайийра Советски республика, аьрпи — Баварe, июле — Словаке. Йоаз бечa адамашa, Ленина аьлачох, постапитагІа кхетабаьб Советий лоархІам, пролетариато капитала Іазапах ... мукъаликкхар духьа лоаттабеча къовсамашa геро из хилараx тарра.

Буржуазни демократе метте дІаоттам латтар керда, пролетарски демократи. Цхьа бахьан доадаш дац эгтара хьалхарча конгресса ден повестке лаьттача керттерча денах буржуазни демократен пролетариата диктатуран хьакъехьара Ленина тезисаши доклади хиннa хилар. Цар тІа белгалдоалар, пролетариата диктатура, городен юртен къахьегача адамашца цхьоагІо а йолаш чакадоахаш долча болхлой класса политически Іаьдало къахьегамхой оагІонтахьара демократиях боккьонца пайда эцалга дунен тІа хІаннала бІарга ца дайнача тайпара шердеш бола хуццан демократе формашта учрежденеш бола ...

Дунен тІа эгтара революционерагІа бола болам кулгадеш йолча партей дунен халкъашта юкъера цхьоагІо а Коминтерн, аьлад В. И. Ленина.

Коммунистически болам историе харпаяьдоакхача хІанзарча буржуази фальсификатораша йоаз, дунен халкъашта юкъерча социалистически революцей йойх дьатІаэттай яьхача хана Ленин гІалат ... хинав. Боккьонца хинна хІала ца дий, йоах цар, Малхбузехьа болхлой революционни лозунгаш тІера дІабийна моттигаш ... Масала, ца вовзача профессора-антикоммуниста Хью Сетон-Уотсона «Коммунистически революце система» яхача шийн книжка тІа дийу. «Малхбузехьарча мехкашка национализм котъалар го а бц, хІолакийна ... революци, хІаьта Германе ... болхлоша шоашта пайда хьаркенор, шоашта большевизмы дукхагІа социал-демократи хьашт хилар».

Из шоаьна ... болхлой классал пар дунар аьдит ... Малхбузен Европа цхьадолча мехкашка революцеш эшара эгтара беххагІа Ираш духьал империалистически буржуазеша айхха бартаккха. II-ча Интернационала социал-шовинистически партеш яр. Цудухьа да В. И. Ленина коммунистически интернационале дІачуэхара условеш кийтъеш ше волча хана, буржуази метта болхлой баламерча цун массе тайпарча реформистий агентура а хадданен къахетам боацаш хьагучахара ... хинна хилар. «Коммунистически Интернационала юкъе хила лоаш йола партеш, — йоахар «условей» 7-ча пункта тІа, — дикзарийла а реформистацарен «центра» политикацарен гІулакхаш шендаьи геттарен хоадамаза дерг ца хилар бакъье а уж хоададаьлга парте члений эгтара шемоІча гІозаранка дІаяхайбаве а. Из ца дей, хила йиш яц дерраагІа гІоргІола коммунистически парти».

Коммунистически Интернационалах йола партеш віашагІйийхкай революционни болх бара хилаза даргдоца парте ерригача организацей шоа дару болен деригІалон гІулакхаш, дара партийни дисциплина Іалашъеш болча демократически централизма принципагІа. Демократически централизм — пролетарски парте организационни лоаттамаш гІулакхийн хьежа, техка принцип. Из шоашта дІайийцай ерригача марксистско-ленински парташа. Цу принципа хаддакха эгкаш я коммунизмах гІертача буржуазни ревизионистски «критикий» шагІонтахьара. Гучох, цар дика кхетадьа, демократически централизм лелоцо ца хилча коммунистически партеш бахьанa юсаре ца хилар.

В. И. Ленина хиннаб Коммунистически Интернационал дагалехар, цун бахьчен вулгалеш. Цо дукха доккхача кулгаддии чакхайннай шийта коммунистически партей стратегеш тактикаш лоархІамегІара дашаш. дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама генеральни линь белгалйоь йола Коминтерной II-ча, III-гІа, IV-гІа конгрессаш а.

Боарам боацаш боккача лоархІама хиннай цу конгрессашка Ленина яь «Дунен халкъашта юкъера гІулакхаши Коммунистически Интернационала керттера декхараши» (1920 ш.) «РКП(б) тактика» (1921 ш.), «Российски революце яха шун дунен революце перспективаши» (1922 ш.) яха докладаш а хІаьта иштта аграрни къаман-колониальни дешполе дунен революционни процесса яхача сагатагІча проблематик йола тезисаш а къамаьлаш а.

ДагІальн легальни йоаца къовсама формаш нийса цхьана тархъара, буржуазни парламентаризмах дукхача къахьегамхой выступленеси пайда эшара хьакъехьа башха-дика дуккхаш еннай В. И. Ленина вешдарехка йолча ерригача партешта. Цо белгалдьаьд, хІанз йиш йолча халкъа болхлой класса моастагІашта духьаларча къовсаме легальни средствех пайда эцаша барт ца хилар. Цхьабакъда, аьлча ерригама ханa легальни йоаца средствий юкъояхье ца хоаш йолча коммунистически парте ... эха цІи лелае. «Коммунизмерча «левизна» бера лазар» яхача шийн белха тІа Ленина большевизма Іалачатен йоакха ... віашагІтохара лардa тІа оттаьй коммунистически партей революционни стратеги тактики принципаш. Ленина хьахьекхаб ревизионизмиии къовсамерча аьтехьарчa оппортунистически сенна, ... аьрдехьарча ... а гІалаттайе лостамийн кхерам.

Коммунистически Интернационало эгтара ... хьаламна тхьаь шера бод шийн болх, хьайкледой коммунистически болама боккьонца болаш хулгахьой, цун теоретикий организаторийн накъуемо, дерригІа чакхъяьхай интернационалистически революционни традицеш. Коминтерна гІулакхашна айхха дукха заделла да дунехача хьа дахьа ... шиш бола коммунистически партеш, марксистско-ленински идеяш чакхбаьхараш, ... къахьега а кхера ца дуи машара, демократе, социализма гІулакх хьалдоаттадертиш. Димитров, Тельман, Готвальд, Фостер, Тольятти, Грамши, Пик, Бела Кун, Торез, Пасс, Катаяма, Гомбо ... кхыдухьа башха-дика ленинсай сенна бола гІорбаьнна дунен халкъашта юкъера болхлойи коммунистически болама дешераш хьаьнжалар.

Буржуазни ревизионистски метлаьлеш хувпарица, массе тайпарча националистически элементаши, коммунистически Интернационала хьакъехьа шоаш дувцаш, шийн гІерзах цун гІуллакхашта юкъе нийсденна гІалаташи кхоачашвболцарашi. Къаьстта бІаргагІоех цар шийн хинна Коминтерно кхайкадь керттера тосам бола хІана тІеерзай сенн бола кхеран сенна лаьрхІача социал-демократе хьакъехьара тезис. Цхьабакъда, хоай из дий, Коминтерно шийн VII-ча конгрессе (1935 ш.) из гІалат ше тоалаь хилар, фашизмаяен империализмаен духьал ходадвбоалаш къовсам лоаттабарцеш ерригача пролетарски низий бІарча цхьан фронта идеяш хьаллапарцен.

Капитализма апологеташен цар ревизионистски гІоначашен шоашта хошпехьа а хьаала ца беш бут, нагаьа сенна чакхбаьккха боккхаре болхлойи коммунистически болам хІанз ше бар — планетэ дІтара эльтельнгІа бола политически ниш — хургдаргбоалаш бола Коминтерно бах Іалаьнате боккха дика болх.

Коминтерно мара, кхычо яланар капитализма юкъера кризис йолча дуне шинкъайлайрча шин системах декъалуча хьаланка тайп-тайпарча мехкашка революционни организацеш яр духьа лоаттабеча къовсама къаьстгагІа политически программа. Социалистически пачхалкъех — СССР — цхьа шаІ мара ца хилара хьалашка пролетарски интернационализма принципаш кхайка а яьй, чакх а бехай Коммунистически Интернационало, из пачхалкъе империалистахьарча зуламах ларар, из моста ца хьаллайр хІара пролетарски парте эгтара сийпехьа дола интернациональни декхар хилар дІа а хойтам. Коминтерно дунен социалистически революце тІеоагІйле, дарда шийна лаьрхІай СССР. Духхьал шоагІча дунен тІом тІа фашистски агрессораш бохабеча хоадамболлаш ... лоаттабеча ... Европеочен Азерчен ... шоашта ... гІдахара керча, социалистически накъьа тІа хІоттла.

1943 шера ... Коминтерн ... Тайп-тайпарча ... мехкашка, къаьстта а шоллагІа дунен тІом болча хана, ... объективни хьалаш ... хьалдаьлла ... Коммунистически Интернационало віашагІъелла дунен халкъашта юкъера коммунистийи віашагІтохара формаш йитанза яг ца хилар. Цхьабакъда, цІаккха сийле йоаргІоалаш цунна карагІдаьнна исторически гІуллакх ла цо кІаьл ца дуй ... йола ерригa партеш марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма байракха кІал кхоташ тхьаь йхьа шера болх баь хилар.

Коммунистически болхлойи партеш кхоташ, цхьоагІо йолаш хилар уж ма болаши эшаргІоалаш хилара бола тешам хила а хиннаб, хІанз а ба. Тайп-тайпара формаш а рай хана, цар новкъосталца социализми коммунизми бахьан долаш, халкъий маргІаго бахьан долаш, империалистически Іазапах дунен кердача тІема кхерамах духьала лоаттабеча юкъерча къовсаме кхоташа коммунистически партей торо йолаш. Шийн оагІорахьарен дукхача оагІорахьарен віашагІкхеттадалар а консультацеш яр д. дунен халкъашта юкъера Совещанеш, віаши опыт дІаийца кийр, цхьаьтарарча боккьоний віашаи чурча гІуллакхашта юкъе ца гІертарен дарда тІа віашаи ... новкъостал дар кхьаги лелаеча гІуллакхий уж еррига формаш шоагІа юкъеяхай дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама арсенала.

СССР Коммунистически парте, кхыча марксистско-ленински партеш а санна, боккха лоархІам бу укх шера май бетта хургйолча дунен халкъашта юкъерча Совещане. Цо къоастале дезарга болхлой класса сийлахь — боккхий Іалашо бахьан долаш, машара, демократе, социализма шоагІдар духьа віаш лоаттабеча къовсама принципиальни дешаш. Шеко хила йиш яц, вахарайха йолча партей Совещане дунен Коммунистически болам марксизма-ленинизма пролетарски интернационализма байракха кІал дегІаболлабаргахьа керда шоа бола тІа болаххийтаргхилархь.

Степан ТИТАРЕНКО, исторически Іилмий доктор. (АПН).

ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЭКОНОМИЧЕСКИ РЕФОРМЕИ

ХАЛОНАШ ЭША А ЕШ

1967 шера 1 январе дена планировани экономически стимулировани кердача системагІа болх бе а «Электроприбор» яха завод.

Завод кердача система тІа дьлар цу хаьага дилача геттара чоалханеча хьалашка. Керда продукци араехьа йоьлунг яр завода коллектив. Вай мехка эгтара хьалха чоалхане электрографически аппараташи машинаши хадданаш араецалга віашеІекхдоакхаш дар тха. Организационни технически халонаш а нийслара. Цунца дуаздена планировани экономически стимулировани кердача система тІа довлаш хиларе кунга хьежна цхьадола хІанаш дІадийхар завода юкъьайцарча партийни организацеш а.

Оаха кхетадора, КПСС XXIII-ча съездаш шарте ЦК сентябрьски Пленумаш решенеш кхоачашъяра коллективо беча болха тІа толам балга Іалашдара эшор кердача система маІаш, соалинам кулгалдоаш специалисташен кхеталь ца Іеш, къахьегача дукхахача наха а кхеталье, уж экономически уйаьве Іоьабдолар дола. Цудухьа партийни бюрос кийч а дьь, гуччахьарча партийни собране дувцар оттадир завод кердачи система тІа хиара кийчо дрех дола дош. Гуччахьарча партийни собране хоита бода къамаьл хилар цу декхарах дикагІа оу доча лоарх1адергдар хьам. Коммунистам віаши датабувлар, дара моттигаш белгалйора, шоай пхьаш бакъахьагІа хургдолаш дІа наькъа найдергда а керттера ... тІа иничахьа дерзадергда а хьежар. Иштта корта база дош дувцаре новкъостай яр ... лостий нийса къоастабе, хьалашка ... йола халонаш ... дІаяца. ШоагІа уйла тІалхийтар экономически ... Іоахара дешa. Коммунистама лачьа къамалашкен цар тийнача лоархІамечa предложенешкен хьежа практически мероприятеш оттаьй. ХІаьта партийни бюрос шийн тІатьохака кІал лацад из кхоачашделлa.

Боахама реформа маІа сенах латт аьлча, из латт, шаьнаш уттахрен промышленноста, предприятешта, цехашта кулгалдарен дакъера керттера уйла экономически методашта тІаерзадарах. Цудухьа партийни бюрос завода кулгалхошен уж методаш Іоахара тІаерзандай болхлой уйла.

Производстве боахама расчет тІоагІъяр — экономически реформа керттера гІерд. Масала, йоал деладара кердача методашка довлалехьа хІара бетта телар оаьа цехашта планаш, цхьабакъда цар тІа Іоккха моттиг дІалоацар объемни хьахахакама продукци араехарга дІабодача хьаьа цхьайолча элементашен: болхлой алапи, бодад, материалаш. ХІаьта продукци хьераш а цунга дІабода мах віаштІехьбоахараш а завода цехаши участкаши а. Цудухьа продукци хьаьрга цига дІайоэхийтам йолча ерригача хІаманта планаш нийсен кІал лард йолаши уттацарга. материальни ресурсаш кхоара наькъаш болгалдарга хьежна хургда ерригача заводо наьи кхочашьеча доаха тодамаш, цун рентабельность лакхьелга. Цехаш кердача тайпара, экономическа реформагь хьежна болх бе йолабайтолга керттерча дакъе боахама расчет кІоаргъяра найн долаш да. Цунца цхьана цо ... а болхагІа декхараш хьалхашка отталу цехий, сменай. участкай кулгалхошта. Партбюрона профсоюза заводской комитетен гучадьнад, экономически реформа хьалашка производства эффективность лакхьергІола, продукцега дІабода мах лотбергбола хьдда наькъаш ца а хоаш. юкъара тІахьехамаш дарах цеха, смена. участка коллективана е къаьст-къаьстача болхлошта йоагІаш йола воздействи моарг ца хилар.

Цу дакъе тха заводо хьадд даь фуд?

Экономически курсашка цехийн заводоуправленей инженерно-технически болхлой дешар віаштІехьаьккхаш 42 сахьата программа а йолаш. Лекцеш еша завода отделий кулгалхой, «Красный молот» заводера, «Ставропольнефть» НИИ-ра специалисташ. Госбанка республиканск конторе болхлой, кхьбараш бех. Завода лекторски групп новкъостали кердача система тІа доале хьакьагІа эффектча цехашкен участкашкен лекцеш а йийцар. беседаш а йир кердача система совленей хьакъехьа. ВІашагІа а тоха чакхъьаккхар заводской экономически конференци.

Цехийи отделийи цхьабола кулгалхой КПСС обкомаген горкомаген гІолла віашагІъехкача экономически курсашка дешаш хилар. 1968 шера февралe юха а экономически школе віашагІделлар ... цехийи къаьсткъаьстача службаьи ИТР-ий дешар 20 сахьата программа а йолаш. Занятеш чулаьцаш 70 совгІа сакъ. Хаьда дешаш долаш яр занятей тематика: боахама расчет эргайоахаш тоэяр, НОТ а дІазодарий учет лелаю нормативни метод а юкъедьхар. Оттта а из цехашта дІаелар хІара бутт къаьст-къаьста а болаш квартала оттель техпромфинпланаш. ХІаьта 1968 шера цехашка дІахоачийр шера оттаь, цехий дерриге гІуллакхий хахьонгар йола техпромфинпланаш.

Цехаш боахама расчетa тІа ахаро новкъостал дир цехашкарча беррига болхлоша шоай декхараш гІулакхацен сихагІен кхоачашдара, шоашта тІадиллача гІулйкха хьалхара цар бехктохкам лакхбара.

Оперативни кулгаллама даргІац предприятега боарамагІа болх байтара. ХІаьта ца дуларгаш боккьонца духтІавоаккхаш йола производственни информаци ца хилча. Цу дакъе боккха организаторски болх баьб — завода информационни пункт віашагІъеллай. цехашка селекторни бупзам оттабаьб. Тхона хІанз хІара денна хоа продукцена реализаци яр, ... бар санна дола лоархІаме хьокхамаш кхоачам иштта ху.

Эж деррига дешаш кхоачашдола керттера бараш бах ба. Цар къестам хІанга а дІакха а мел лола декхараш. Цудухьа хьалха латта производственникаш цехе, заводе меттел, районен городен дика дІабоалийтарболча тайпара гІулакх віаштІехьдаккха гІерт партбюро, завком, ВЛКСМ комитет, цеховой партийни организацеш. Дарех лаьца дувцо оаха пенцахилаьттача кепайоахон оагІонаш тІа. Заводской радиогазетацa. Оаха Іоаа а ду, хьал а доал кеда дІаделадабаьчайдане гІулакхаш.

Масала, № 3 йолча цеха токараши коммунисташа Е. Г. Пискунене, Ю. И. Некрасова, комсомольца А. И. Беленске, кхьчар эгтара хьалха дІадоладир хІаране пхе шера план В. И. Ленин вьча дийнахьа дена 100 шу дузаш из хьатІакхачалеhьa кхочашдеш. Цар дІадоладь гІулакх шерра хьалльцад завода цехий коллективашa, хІаьта таьйи хІаране пхе шера план йоа из хьатІаоттарехьа — В. И. Ленин вьча дийнахьа дена 100 шу дузалехьа кхочашьяра яхь йолаь хІанаhе а эттанши хьалха латтараш ба.

Цхьабакъда толамаш гІулакхашка хьежна хул. Завода коллективо деррига техникo - экономически хьокхамашта хана хьалха кхоачашьнъй 1968 шера пачхахьалкхен план, хІаьта 1968 шера IV-ча квартале дика болх барах республиканско сийлен доска тІа аьккхай из.

Цхьабакъда хьатІаоттай В. И. Ленин вьча дийнахьа дена 100 шу дузара дала лоттІача тайпара накъалахар духьа лелаю социалистически яхь эгтара чІоагІагІа айена 1969 шу. Тха завода коллектив, шийна карагІдаьнарех кхоачам ца беш, кхы тІехо а мий хьачерча Коммунистически парте XXIII-ча съезда ЦК сентябрьски Пленумо тхона хьалха оттадай декхараш кхоачашдара дикагІа йола формаши методаши лоаш я.

Н. ЕРМИН,
«Электроприбор» яхача заводе партбюро секретарь.

АГИТПУНКТ ЯЬССА ХИЛАЦ...

Моттигерча Советашка хоржамаш де кийчо еш я МалгІобкка горсовета № 1 йолча агитпунктa агитаторий коллектив. Хоржархой шоллагІа кІа а хиннa дІаэттай агитпункт. Агитатораша бочa агитмассова балхо, художественни оформлени а йолаш кийтьяча агитпункто тІауаз хьийжархой. Помещене доккха В. И. Ленина портрет да хьалтеха, дІахо ... вазараш къахьегамах, Сийлахь-боккхача Октябрьски революцех, Советски Іаьдал ... бахьяттача гІоне советски наха карагІдаьннараш дувцаш йола фотомонтаж я. Пятилетка ... халкъа кхочашъяраш, В. И. Ленина 100 шу дузара сийленна хилья... хоржархой тІаьнаеххаш а гойтара агитаци.

Къаьстта духха хам гулду сайрийна агитпункта йоаккхаш ... Телевизор латт укхаза. Вайхара чубаьккхача шоай ... укхазe телевизорга хьожаш ... Малютаг1ар, Гагиевг1ар, Лиипенскиг1ар, иштта дукха кхыбараш. Дьеса хилаш кердa литература, газеташ, журналаш, ... тІайола истола а.

48 агитатор ва ... бола бем. Тайп-тайпарча профессех боле нах ба уж: лораш, хьехархой, мехкадоттахой, гІулакхера нах. Иштта тайп-тайпарча темаех чулоацам болаш хул цар хоржархошца ю беседаш, еша лекцеш.

Шо-шоай десятидворкашка духхаза хинаб агитатораш Решетова, Голубовах, Нальгиев, Хайлоев, Маиилов, иштта кхыбараш. Нах бахача шІенашка чу а ухаш депутаталла кандидаташ баьраш дІабовзийт, дунен халкъашта юкъерча хьалах, В. И. Ленина вахарах цун революционни наькъах лаьца беседаш ю. Сакъердамеш ухказа дукха ха йоаншаш ... «Ленин — советски пачхалкъе хьакхоллари цун баьчеш» яха къовача хоржархой сайре.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа И. И. Ступаков — агитпункта заведующий, М. Маиилов, В. Н. Решетова — агитатораш.

И. Панева сурт.

ШИН УСТАНОВКА ГІУЛАКХЕХ

Укх тІехьарча шерашка Грозненски крекинг-завода установкай коллективашта юкъе хьалха латт И. В. Кайдаша Н. А. Коновенко керте латтача шин установка коллективаш. Ленински къахьегамь вахте латтача цу коллективашa къаьстта дика толамаш доах пятилетка дьхьлагІийн шера. Коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаеча цо. Кайдаша установкa коллективо февраль бетта задани тІехдоакхачашъяьй. Планал совгІа арахийцай эзараш тоннаш мехкадьтта сийрда продукци. Иштта, къахьегаш ба цо. Коновенко керте латтача установка технологаш а. Цар а тІехкхоачашъяьй бетта план.

З. ДОШУХАНОВА.

Пятилетка кхоачашъяьй

Пятилетка чакхйоалалц кхача шоагор-чакхдаккха оттабеча боарамта кхычий город Красноводскера мехкаьттІа завод. Шийн 25 шу дизар совхна белгалдаьккхача Туркмене мехкаьтта химически промышленностерча духхьашхара хиддийна лакхьо производственни мошностеш. Заводе хІанз боах бе йоллаьний мехкаьтта чакхйоакха барх1агІа установка.

Пятилетка кхоачашье віаштІехьдьинад чура резерваш оагІонтахьарах. Доакха новкъостал дьяй автоматика средстваш юкъейоалаяро, белах ниьнра чакхйоаэча установкаша болх беш йоккха ха яьхьаро. Оборудованеш къаьстта гІулакх дика дара Іадашдаь боккхагІа болча операторий Социалистически къахьегама Турпалий Ашнров Ашнрен Шулимова Александрайн бригадаша гІулакх деш йолча атмосфери установкаш болха оасаре лаьха йолаш болх белга.

ШІаккха я из лелача тайпара шийна Іа дарах халонаш тІаэтта йоллашехьа а, завода коллективо тІехкхоачашъяь продукци араехарен цунна реализаци ярен задане.

(ТАСС корр.).

г. Ашхабад.

АВТОМОБИЛИЙ «ДАРБАН МОТТИГ»

Колхозийн совхозийн автомобилей массаза а лелаш хила еза. ХІаьта цу гІулакха дарна хилтанахьа Іунал де а дика ремонт е а еза. Боахамашта шоашта чухьа из болх віаштІехьбаккха хала ба: е квалифицированни специалисташ боаши хул, е запасной оатхалаш тоьаш хилац. Экономически гІулакхашка дилача а царна пайда болаш дац из. Проблема эгтара дикагІа къоастаир — средстваш цхьан метте гулъяр, технически Іунал дергдола йоккхий станцеш хьаяр. ТІаккха иштта хила еза уж?

Уж иштта хила еза хьальнкхах машинно-тракторни дарна ремонтен эксплуатацен пачхахьалкхен Ерригсоюзни Іилма-технологически институтa (ГОСНИТИ) болхлоша. Автомобилий «дарбан моттигий» радиус шоаьтіе втт километрга кхачалла. Кхычa дешашца аьлча, цар чулоац ерригача района боахамаш. Шера цига гІулакх дьь чакхйоал автомобилаш 200 а кхы дукхагІа а. Станцешара колхозийн совхозийн гІулакхаш договорашка гІолла лела деза. Заказ кхоачашдара ха—ца-кхо ди. Балхий дикал лакха хургхиларах тешам лу. Из-м кхетадеш а да: гІулакх дечa станцеш машинашта ремонт еча потока-тІа оттадь ма дий, массаза а тоьал хул запасной оатхалаши узлаши. бола беш гонза специалисташ ба.

Іилмахоша дагалаьцар хІанзле а кхоачашлеш да. Цу тайпара эгтара хьалхара станци йиллай Житомирски областа Коростышевски районе. Цун хьокхамаш, экономически эффект дика я: специализаци яр бахьан долаш 25 процент хІара бензина лаьцна цІезигболаьб автомобилашта ремонт ерга дІабода мах. Цун чотах хІара машино шера бІаь совгІа сом ахча кходу. Цхьакха сое — технически дикагІча хьал тІа хул машинаш. Цудухьа колхозашкен совхозашкен грузовикаш гІулакх лелаш сийна аттиная тхьо процент йоавр.

(ТАСС корр.).

«СЕРДАЛО»

2-гІа-еагІ, ... январь, 1968-ш.

Колхоза отчетно-хоржама-собранера

ТОРОНАШ ДУКХА Я

Дукха ха йиъ кшта хиина: отчетни собрание хьагулбеле, колхозхой йист ца хуьлуш багIах. Оттальчоа раьза хиина кулгаш хьаьа дахийте, тIаккха юха отчет ялаша шIагIа багIар. ХIанз церрига а кхьча тайшара д. экономика лакхъяра, боахама дикагIа доал дара, производствах боала пайда лакхбара хьашт хилар правленей отчетни собранешка деча къамьлай тема а хиина лIаьттад.

Массехк ди хьалха со хилар Сунженски района Кирова цIерагIча колхозе отчетни собрание. Хьалхе а колуш дар нах цу собранена кийчлуш хилар. Колхозхошкен механизаторашкен хьежача, гуш дар отчетни собрание вгара хьалхарча аргIанарча декхарех лувца кийчлуш уж хилар. Из лиза доагIаш а дар, хIана аьлча колхоза боахамен финансовии балха итогаш дар шоай итогаш пайда, цар къахьегамах хьахиннар шалий. Цар хьашт йар кхашхарен хьайбаш леладарахи аьнна продукташ мел я харал сбегIа уж йиччахьалкхента мел евхай, уж колхоза мел хIама дIалодаш хьахилар, царех мел пайда баьлар, мел зе лаьлар яя.

Кирова цIерагIча колхоза правлене отчета цифраш тIа бIаргаго йиш яр дIадалача шера хиина дикахетар а хилахетар а.

Хаи бен, нийса доал деш боахам лелабеш хиларца холора КПСС XXIII-ча съезда решене ниа. Колхоза ниа шерагара шерага совбувлаш ба, екъаш йоаца фондаш лакхъяларца, 837,7 эзар сомага дIакхаьчай цунга хьежна лакхъеннай фитилетка шерашка кертера производственни фондаш а — 612,2 эзар сом.

Колхозе дукхагIа я тракторащ, комбайнаш грузовой автомобилаш, кхыйола юртбоахама техника.

Ялат, хоартолаш, гонараш, хьайбай (жа, хьакхарч, чкъаьрий) продукташ яхараха пайда баьлар колхоза. Продукци яккхарга дIадахийтача хIара сома тIера 12 кепиг пайда баьбар, диелкта-м да ца, хIаьта а бо зап. 1965 шера хиинача чхе колхозе ахчан доход лакхъеннай. Бакъда, цунах кхоачамбаь Iеш бац колхозхойи специалистайи, доход лакхъяра керда торонаш лех цар.

30 эзар сонгIа кхе тIара салашар дола фабрика я колхоза. 9 эзар кетаж я пита. Соазиа 1,5 миллион фуаш лаьх цар. Цунга а хьежа специалисташа лаьрхIад, колхоза боахама цу ларда тIа специализаци йича дукхагIа фуаш гулде йиш хургья, боала пайда 100—120 эзар сомага а кхоачийталургба. Колхоза нуагалхошен специалисташен лаьрхIача фишта гучадьлар чкъаьрий лелабах е пайда бахкилар. 1968 шера чкъаьрий леладарах колхоза 17,3 эзар сома пайда хилар.

Колхоза боахама специализаци ераха боахама доакъош дIахо оргалъха тоалераха экономика чIоагIъяра бераате долга гучадовлад колхозхошта, цу тIехь боалх а бу нита хIанз.

Колхоза фермашка 3966 бежан да, царца 844 етт а болаш. ДIадахача шера хIаранегара 2400 килограмм доарIаш шура йоаккхар деттача кхангара. Ипанаха 3,3 килограмм лийохIача хIара устагIаш тIера 3,3 килограмм тIа лаьхкхар. ИIанаха шера 130 гулде лийрхIача хIара кхача котина тIехьара 159 етъ гулдир.

Ца дерриге а гIалдугаш ха, боахам гIалдугаш ваа колхозхой къахьегамаа доагIар лекхадалар. 1968 шера сагаъ баьха кхьен деш нах лакхъера лаьрхIача 4,34 сом бар.

Къахьегамах лун дика хIама лакхдалар технаштен цун овсарле лакхъяра низаштен юкъера хропорш леллаяра йоагIаш йола йоакхе иц колхозе. КПСС XXIII-ча съезда директиваш хьежйа юрта боахаме къахьегама овсарле цхе шера лакхъера 8—9 процент лакхъалн еанча йетта. Кирова цIерагIча колхозе укх тIехьарча диъ шера къахьегама овсарле лохьелар, хIаьта къахьегачах лун дар дахи лакхлуш хIиннад.

1965 шера къахьегама овсарле лакхьера. Цхьан сага балха дийнахьа йоаллаш хиина продукци 10,10 сом мах болаш яр, хIаьта 1968 шера из хилар — 8,5 сом, хIаьта къахьегамах доагIар лаккхелар. 1965 шера сага - денах юкъера лаьрхIача 6,79 сом делар, 1968 шера — 4,43 сом. Иштта оттача хьало шехоакхх, колхоза финансови боахама халонаш тIа а уттаяв. Шиъ бахьан доацаш дац ахчан доходах 51 процент къахьегарах дIадеиш хилар, хIаьта екъаш йоацача ахчан фондашта 5,2 процент мара кхачанзар.

Колхозе хIанз а дукха хIама дIадолу хьайбаскхен хьайбашкарен йоахама продукцеца. Из бахьан долаш 1968 шера бежанашкарента реализацих ерах 21 эзар сом зе хилар, бежан дулх доалларах—133,6 эзар сом, шура — 80,3 эзар сом.

Иштта эе хулланех, колхозе хIанз а доагIар цIху. 1968 шера хьайбашта дешача кертигача доакъаах дIабахача шьхьага даллача 21,9 процент кIирча доакъарга дIадахах.

Мукх кхухьеча транспортах чIоагIа кIезига пайда ца. Шера цар баьча лаьтах ахаета дIакхоачар мукх боацаш зене баьлга гучадьлар. Из автотранспорт лелаярга колхоза дIадихар 126,2 эзар сом, цунах шоферашта къахьегамах доттIачунга 63 эзар сом а дезаш.

Района юрта боахама производственни урхалле Кирова цIерагIча колхоза пулгахошен специалистащен пхьана уж гIалайташ кхоачамбалрараш чехкагIа дIадоахаре лакьаьрга дохаре дика хетав.

А. БУХТИНОВ,

Гробенски конторо экономист.

ПИСЬМО КЕПАТКХА ДИЦЕ А

Редакце цIерагIа дийтача письмо тIа «Плиевский» совхоза гIишлонаргьеча бригада болхлошца Мержоева, Курскиева, Озиева, Медова хилора укх тIехьарча кхьа бетта ялаш доацадац махлята, хIара бетта тIехьадоах ца, аьнна.

Из письмо оахI дIадахийтача Наьсарен производственни управлене начальниках У. Льянова хоаь бу: финансово-боахама гIулкхаш во хилар бахьан долаш «Плиевский» совхоз хIакхаш кредитование кхаьстача режима тIа хиннай, цудухьа госбанка районни отделене хIанкхаш алапеда ссудаш дIатийнадац совхоза. ХIанз из хьал хуцаденнад, цо вара бетта гIишлонаргьеча бригада болхлошта доаза алапи дIаденнад.

СУРТА ТIА: шоана гу (аьрдехьара аьттехьа): «Красный молот» завода мехаргIча цеха диагIбола мотальщикаш Стругунов Владимир, Щеренков Владимир, Дашков Иван. ХIара бетта задане 165 — 170 процент кхачабаьр цар. Шоай гонаха къонача болхлошта дIа а йоаллийташ кхьстача лоттадьлай сий ду цу лайна коллективо. Дашков Иван Степанович хIанз шолагIа Грозненски горсовета депутаттолле вахаввав.

Д. Васильев сурт.

ЗАВОДИ УЧИЛИЩЕЙ

В. И. Ленин ваь бIаь шу дузача денна кийлеци лакхъяйкца кийчлуш ба Грозненски № 2 йолча училища дешархой.

Дешархой болх дина вIашагIкхьбаьккхай электромонтажни мастерске, цига уж Iемабу вIашагIа а етташ, электрически машинаш болх бе йоаллийта, иштта цар уттаю тайп-тайпара селеаш, вIашагIъехк пуско-регулирующи аппараташ, контрольно - измерительни прибораш, кхыраш. Шоай болх кIоаргагIа бовзара царна мел эша оборудовани, аппаратеш болаш я мастерске.

Хургболаш къона болхлой-специалисташ практике хул Грозненски химически комбинате, № 2 йолча ТЭЦ-е, Ацетонни заводе, Нефтемаслозаводе, Новогрозненски нефтехьтта чакхдоахача заводе, кхычахьа. Массанахьа а хьехаш тел цар балха тIа. Масала, производства новаторий дешар [illegible] Мельников Владимир Георгиевич керте латтача КИП-а слесарий группа толачна кхоачамбаь задани.

Скальонаш график а отталь, мастера, тайп-тайпара балхаш дайт дешархоша. Цудухьа цар вIашагIъахьоал массехк балха говзал Iоае. Производственни практикаш дIахьоча хана шоай болх кIоаргагIа бовза хургболча специалистащ.

Грозненски ацетонни заводе производственни практикаш беча дешархоша Л. Семинас, Н. Бондаревас, Н. Горькова, В. Галкина, В. Сидорова хьпаре дакъа лоац брожоне метода растворителаш хьаяра комплексни автоматизаци производствайна юкъехуьйча. Хургболча специалисташ КИП-а слесараш кийчбеча дукха йоакъостал ду производственни дешара мастера ТЭЦ-2 болза тIа хьалха латтараш Ю. А. Степаненко, Н. М. Гудкова, цеха мастера В. С. Лупарева, кхычар.

Производство кIоаргагIа дешархошта йовзийтара кхот-каста пайна шоай опыт йовзийтеш цар хургйолча балха говзала къайленаш йовзийташ беседаш еш дуй производства новаторащ, коммунистически къахьегама ударникаш, рационализаторащ, изобретателаш. Дешархошта чIоагIа хоза а хеташ, вIашагIъхетар хилар цар ТЭЦ-2 директорца цох. Маймескулевица, КИП-а цеха начальникаца нов. Будрановица. Практиках болча дешархошта чIоагIа новкъостах ду Грозненски химически комбината специалисташа. Цар кулгал а деш дешархоша практикантаща вIашагIъехкар пуско - регулирующи аппаратураш, лакхвольтни выключателаш, электрически машинаш, кхыраш.

Базови предприятей коллективаштен училища коллективанеи юкъера доттагIал чIоагIденнад. Базови предприятей коллективаша новкъостал а деш, училище вIашагIъелла КИП-а лаборатори, 56 тайпара прибораш йола цит отталай, 30 болхлой метапа фильтраци редукторащ отталай, иштта кхыдол балхаш кхочашдина.

[illegible]

ТЯНЬ-ШАНА ДОШУВ

Тянь-Шана къилбаседехьарча бессшкара гучаьннай дошув доалла иц метиг: Турсуитурек Тастыбьени. Дуйна метала доалла кварцени кханаш укхаш баикха кIоарга а дахкад. Дошув доалла рудаш цIенда ца доаш дIахахьийта йиш хургьа металлургически заводашка.

(ТАСС [illegible]).

МАЛХБУЗЕНГЕРМАНСКИ КОММУНИСТИЙ ГАЗЕТ

БОНН, 27 февраль. (ТАСС). Апрель бетта дена Германски коммунистически парти [illegible] доалаургья кIерагIа цкъа арадувла «Унзере цайтг» («Вай хан») яха газет. Цунах хоам бир Дюссельдорфе ГКП [illegible] газет [illegible]

Цун керттера декхар да Малхбузен [illegible] монополистически капитала вииздлаша дIахьоча политика аьттехьарча курса дуккьа къовсам лоаттабар. Газета хьакхуьйнагIа мехка общественни вахара демократически социалистически лостам къовсам лоаттабергба Малхбузен Германе концернашта карраолча пресса общественность тулееш хилара дукхал.

ДIОХКАШ БАХЬАН — БОННСКИ ПРЕТЕНЗЕШ

МАЛХБУЗЕН БЕРЛИН, 27 февраль. (ТАСС). «Ди варкхайт» яхача газето хаийтхаа доарI Малхбузен Германе федеральни собрани Малхбузен Берлине е гIерташ официални Бонно лаллу гIулкх.

«Малхбузен Берлине бахача нахаа нийсо йола хьашташ кхоачаде йиш яц укха горед провокаций юкъеметиг ца хилча цара, — яхаш язду «Ди варкхайт». — Укхаза дувцар цу дуцен халкъбйта юкъерча нормашта дукхала доаца Бонна дIалехарача претензеш йоараш ГДР-га кертагIа дахардолаш оьцата политика хуцарак.

НИКСОН БОННЕ

БОНН, 27 февраль. (ТАСС). Селхан федеральни канцлера резиденце — Шаумбург яхача дворце Бонне веначча США президента Никсонай ФРГ канцлера Кизингерай юкъе переговораш хилар. Уж хулаш вIаци лагабаьлар ФРГ кхьча мехкашцарта гIулакхий министр Брандти США паччахьалкхен секретарь Роджерси.

ДПА яхача агентства беча хоамах, «переговораш хетаь я, эггара хьалхарча аргIанна, къилбаседа - атлантически союз чIоагIъяр, Европа цхьоагIо, Европанен вIашагIкхийттача Штаташтен юкъе вIаши зала гIулакхаш, Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача мехкашцара гIулакхаш санна йолча проблемашта, хIаьта иштта Берлинах долча деша а».

Переговорий чулоацам журналисташта бувцаш, ФРГ правительства статс-секретаря Дила аьлар, Никсона белгалдаьккха махилара, шина а мехка правительствашта юкъе «гIеттара кIезига башхало я дупен тIарча керттерча событей беча лоархIама хьакъехьа». Американски президента ахачох, аьлар Дила, НАТО йолаш хилари Малхбузен Германепара гIулакхаш «США-на керттера хIамаш да».

Канцлера Кизингера дийцар, аьлар Дила, НАТО чIоагIъярах.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

НЯН ЗАН: АГРЕССИ СОЦАЯЬ ХИЛА ЕЗА

ХАНОЙ, 27 февраль. (ТАСС). США-с агресси мел лоаттаю, вьетнамски халкъо къовсам лоаттабергба ше дизза котдаллалца, яхаш язлора селхан «Нян зан» яхача газето «Комментатор» аьнна цуьг хIаа яздьча статья тIа.

Ах миллион сонгIа болча американски салтий гIальманте хоккхий зуламаш ду Къулбехьен Вьетнамо, йоах статья тIа. Дийнахь а буса а «В-52» яхача бомбардировщикаша эзараш тоннаш хула бомбаш етт Къулбехьен Вьетнама юрташта, дукхъа бола нах а болбеш, царца кхалнахи бераши а долаш. США-с дIахо деш да ДРВ суверенитета кхерамзлен йохаеш дола гIулакхаш, дукхача районашка разведка е, бомбаш етта, тIоп бе самолеташ ухийт.

«Вьетнамах йолча парижски совещане, — язду «Нян зан», — американски делегат керттерча проблемашка хьажара хьалха а санна тIерувла, цунца совещане толам баьр лаьрхIа дехалир дукха».

США-с тIема, зуламе гIулакхаш лелабари чIоагIа колониалистеш позеци лоаттарв бахьан доаш, белгалдаькках журналисто, американски агрессорашка къовсам лоаттабергба тIехьа лоаттабу къовсам, ше дизза котдаллалца из дIахо а лоаттабергба. Агрессоращца къовсам лоаттабар — из ше лоралара тIехь вьетнамски халкъа законах йоагIа бакъо я. Укх бIаьсти американски марионеташ [illegible] мискарий дукхъаьр [illegible] Къулбехьен Вьетнама [illegible] гIазжи [illegible] бакъо къахачашпа.

Цу атакашта кIалхара дала американски эскар цаI мара хIама дац — цхьаккха а ца дувцаш Вьетнамера дерригa эскар дIадалар, яхаш белгалдаьккх «Нян зана».

ВАШИНГТОНЕ ДУВЦАРАШ

ВАШИНГТОН, 27 февраль. (ТАСС). США совцаш дац Перу правительстве дIахьош йола зоIамера политика, биггийта гIерташ дуьцаш дола кеберли. ХIанз иштта кхерамаш деш кьамаьл дала США вакалий нахата торгови флотен чкъаьрий лувцарен дешай комиссе председатела Гарманца.

Перуца ялва полица тIара де дела къамаьл. Йоах цо США президентага дахьийтача письмо тIа. Гармаца дIадех перуански правительствацара массе а тайпа «дипломатически переговораш» совцаар, цо президента метаду цу хьакъехьа «эггара а хьалха дола» гIулакхаш тIаэцар.

Перу территориальни хиш тIа законах йоацаш йоасисея лелаьача а цу мехко гIод даьккхача а «Мариннер» [illegible] инцидент хьал а хьеш. Американски конгрессмено дIадех Перу флота цкъа даьхьа хьалапер.

Американски конгрессмени агIалзахар хьалхьайнад шиа мохк боехаш руакха дIаIувлача американски монополешш лелачеча гIулакхашта перуански правительствога довзур отталар баьаш долаш, дунен ерригача мехкашна бушамин леладе а шорда а гIерташ из хиларах.

Халкъа хьашташ кхоачашдеш, Перу правительства национализаций хьй «Интернэшнл петролеум» яхача американски мехкаьтта компанеца, СССР-ца дипломатически гIулакхаш доладаь, торгови соглашени а хьй.

МАШАРА КХЕРАМЕ

ПАРИЖ. Машара тIехьарча французски болаие Францерча ФРГ послольствага письме дахьийтад: Цу тIа дувц Малхбузен Берлине президент харжара хоржаш дe лорIаш дешта Бонна гIулакхах шеко йолаш. ФРГ президент харжара ду хоржаш де йиш яц. ФРГ доазанна 180 километр гаьна йолча хьакха территоре тIа, йоах письмо тIа. Цул совгIа, Малхбузен Берлин къаьстта йолча статус йолаш а ГДР-а юкъе йоалаш а я. Цу тайпара, уж хоржаш иштта цар ГДР-га, хIанзалца ФРГ-ас йолаш хилар тIа иа лиачча паччахьалкхента дов хьахьедар санна хIама да».

(ТАСС).

МАОИЗМ

«ТIЕХЬА ХIАМА» А ЙОЛАШ

Фу дé деза торгови фирма гIулакхаш во лелаш а хилча, товар дIа а ца эцаш хилча? МоллагIча коммерсанта хов иштта хIама хилча рекламаца нах тIаоза безилга. Цар а новкъостал деш ца хилча, эпаркоц тIаувз по дIазчава товараца кхй мах боацаш хIамаш а доккхий доаца сонгIаташ а телаш. Иштта лакъ лаьцаб хIама доазол дехьа Мао «идеяш» йоаржаеш болча пекински коммивояжераша.

Пакистане хиннад е хIама. «Идуль-фитр» яха бусалба ноьла деза да долча хана китайски посольствам Синьхуа яхача агентствам сотрудникаш лаьрххIа пароходаша деча сонгIаташ моттигерча гражданашта телла болабелар. Уж сонгIаташ кхачар 5 эзар гаргга волча сагага — паччахьалкхен гIулакхерча нахага, частни компаней болхлошка, предприниматалашка, журналисташка... ДIатIахьежача башха аьла - билла ала хIама доаца цхьаьна коробка елар царна. Китае «бокка тIа баккхар» яха ха отталехь магазинашка цу морча коробкашка екхар печенеш цексаш. ХIара коробка чу еллаяр Мао Цзэ-дуна произведеней «культурни революце» документайи цхьаьца пачка, хIаьта иштта... «маотай» яха китайски къаракъа шушек чай чуйола аьшка кIопилги.

Цу сонгIаташ гIозбаьха пакистанхаш дукха мнното дьлар, яхаш дувц. Царех цу сахьата «ехьача пекина еина «мао идеяш» аьнна цIа тиллар.

Моттигерча журналисташа дувцачох Пекино сонгIат дешарех цхьаккха а шеквоалаш вавар «Мао йоазоши» «культурни революцех» йола цун вейший Яо Вэнь - юана статьяи еша еза е ца еннаш йита еза кхача деша. Из «классика» теркал а ца еш нувхаш тухкувсача тускар чу кхессар, хIаьта дукхагIа дола брошюрагаш къаракъ тIакха хьаь йоагIаш а дир. Шеко йоацаш хилар чаьи къаракъ гIулакх, царех доагIар дир. къаракъ шай тайпара зьаи йолаш 60 градус тIех чIоагIен хиннадале а.

ЧIоагIа дукха дийцар Пекина даь из гIулакх: «эггара а эггара хозагIча маьлха» «сийрда - сийрда идеяш» къаракъа эIамигача шушана цхьаьа млоисташа чуйохкар фуд ха гIертар нах. Эггара а тIехьа шна хIама тIа сецар нах. Хьалхардар. «Мао идеяш» йоаоара 60 градус чIоагIа долча къаракъа шуша мала еза, хIана аьлча бакъаза болча кертаиа деша лургдац цун йоазой цитатиш. ШолагIIаар, Пекине «маотайх» Мао «идеяш» экстрат лоарI, цудухьа из шеина хIаравар «сийлахь-воккха да» лоархIарашца дIахове мегаргва.

Цхьабакъда дош гоаза оалаша моллагIа дувце а, цаI дика кхетидеш да. Мао «идеяш» дерригача дувен тIа наха езаш яц, цудухьа «эггара, эггара» волчун произведенеш. наха ца дезаш хила товар «кхы тIа хIама телаш» маьхал доккхийи, дIайоаржае езаш хул.

Нагахьа санна Синьхуа яхача агентствах теша мегаш дале, дукха миллионаш маьха йола 40 миллион Мао «хержа произведенеш», цитатникаш, сборникаш, къаьст - къаьста йола статьяш «указанеш» дувен 65 халкъа меттала араяьхай. Укхазе дувца дезаш а дац уж тайпа произведенеш китайски меттала 3 миллиард арайлар. Уж дерригa «йоазош» дувен 148 мехкен районен дIайоаржае лаьрхIадар маоисташа(!). Хьалха законах а доацаш почте гIоала кхача мехкашка дIаухийтар уж, пассажирашта багажашка екхар, маьхах оттабаьча агенташа новкъостал а деш дIателар. ХIаьта а из «товар» наха башха хоатташ дацар. ХIанз, «культурни революци» йолча хана вандализм яйкхачул тIехьагIа пекински пропагандистий гIулакхаш яьа а волгIа хилар. «Сийлахь - воккхача дахьо» йоазош пхьаниена дезашар кхыметтел мел боацаш я. Пекинерча миссионераша лаьрхIар цитатникаш тIехьа хIама а йолаш дIадала.

В. МИТЯЕВ,

(АПН).

КЕРДА АВТОМОТОЛОТЕРЕЯ

1969 шера чекхъяьлар СССР ДОСААФ 3-гIа автомотолотерея. Нохч - ГIалгIайчене бахача нахи баьккхар 4 «Волга», «Москвич-412» яха 7 машин, 6 «Запорожец», тайп - тайпарча маркай 88 мотоцикл, иштта кхы дукха хIамашта кхаж бера. Масала, Шаьла района кхаж бенаб 3 машинаш 26 мотоциклая, МалгIабица районе — «Волга» яхача 3 машина. Сунженски районерча Ленина цIерагIча колхоза колхозхочо Амбиева яьккхай «Москвич-412» яха автомобиль, хIаьта цу районерча юкъерча школа дешархочо яьккхай «Планета-2» яха мотоцикл. Ермоловски элеватора сменни мастера Хагиева Мухатайна — «Запорожец» яха автомобиль.

Укх шера январе бетта дена реализаци ю СССР ДОСААФ 4-ча автомотолотерея. 60 миллион сома маьха арехийнаь цун билеташ. Тиражашка декхаеш хургья 840 «Волга» яха автомобиль, «Москвич-412» — 900, «Запорожец» — 1260, тайп-тайпарча маркех йола мотоциклаш — 18400, мотороллераш — 5280, мопедаш — 14240, лодочни мотераш — 10240, радиоприемникаш — 12960, кхыча выигрышаш — 1536000. Цу лотерейшай нах 40 миллион сом ба, хIаьта автомотолотерей шоллагIдола дакъа 40 миллион сом — дIалохийтаргда бахача наха юкъера оборонно - массови болх дIаю вагIабоалабара, оборона цIенош, дешара заведенеш, спортивни сооружени хьалъяра.

О. ЛЕБЕДЕВА,

Нохч - ГIалгIай АССР ДОСААФ республикански комитета инструктор.

САМОДЕЯТЕЛЬНИ АРТИСТИЙ ТВОРЧЕСКИ ОТЧЕТАШ

Республикашка, крайшка, областашка В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаь художественни самодеятельноста коллективай творчески отчеташ телла профсоюзий советаштен комитеташтен могадеш бола сомаж баьб ВЦСПС секретариато. Уж укх шера апрель бетта дIайолаяла а 1970 шера май бетте чекхъяла а еза я.

Творчески отчеташ — уж да культура организацен учреждененаш, писателий, композиторий, кинематографистий, театральни хоровойи обществаща, радиовещанен телевидени комитеташа аьнна вIашагIдехка искусствий кIейи спектаклаш, концерташ, фестиваалаш. Кхьа этапагIа хургьа уж. Хьалхарча этапе — къаьст - къаьстача дополнителий художественни самодеятельноста коллективай выступленеш вIашагIъехк клубашка, культура цIенашкен дазрелашкен, предприятешка, гIишлошка, совхозашкен дешара заведенешкен, болхлой посёлкашка, гораташка а районни центрашка а. ШоллагIча этапе — областной, краевой, республикански фестиваалаш, смотраш, конкурсаш. КхоалагIча, тIехьарча этапе — дукхача наха дезаш а доацаш искусства цIейи, театр мехкаяра представленеш, халкъа халхараш хургьа. Цига декъа лоаьаргда художественни самодеятельностей профессиональни искусствай коллективашта — фестивалий, смотрий, конкурсий хьалхарчо шоллагIчеи этапашка котало лаьккхараша.

1970 шера апреле Москве Еррага кхаи концерт отгадерга — из хургда профсоюзий художественни самодеятельноста ленински юбилейна дуцдола творчески рапорт.

(ТАСС корр.).

ЭЗДИЙЧА ГIУЛАКХАЦА БЕЛГАЛЪЯЬННАЙ...

ДIадаха шу чаккхдоалаш социалистически доль доккхий толамаш дахарах № 59 йолча тика коллективо елар цIи вышелш Сийлен грамотен. Иштта дика къахьег коллективо укх шера а. Бакъда, карагIдаьнначоах тоьаш хетаж бац тика чу латтараш. «Де деза раш дукха да, — йоах местком председатела Т. А. Мигамадова, — кхы лакхагIа кIъе еза ийдархошта деш долча гIулакхай культура. Цунга хьежжа мара вIашгIехьдаргдац хьалхашка латта декхараш кхоачашде».

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна социалистически декхараш хIаьийцад коллективо; шера -ялах 7 ноябрь тIакхоачаш кхоачашъе лаьрхIад.

Де лаьрхIар кхоачашдергхилара тешал ду продавецашта барагIдувлача дикача гIулакхаша. ИйдархошцIа даим Iемерла болаш, царна мамогта дикагIа гIулакх де гIерташ ба продавецаш Балаева Роза, Дембаева Зина. Царна баркал яхаш дукха йоалоеш далалобайи предложенеи книжка тIа. Къаьстта наха сий деш я Гайсанова Марем. Ийдархой хьашташ дикагIа кхоачашдара шийи низ а хьинар а кхоадац Марема. Цунна дукхаза ахчан премеш Сийлен грамоташи тийнай.

Сурта тIа: Гайсанова Марем.

И. Панова сурт.

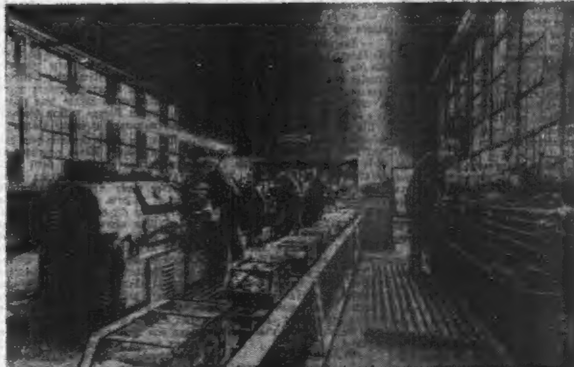

Магдебургера Карл Либкнехта цIерагIа йола еа - йоккха машинашъа завод — йоккхагIчарех е ГДР халкъа боахаме бокхача доархIаме йола а предприяти. Продукци хьи тайпаш доаш, республике хьо ннал деча - лелай двигателий промышленноста, химически установкашта доача дизельни моторех 20 процент на арахь. Уж шуьйон дукхача кIолча мехкашка дIа а ухийт игаре.

СУРТА ТIА: завода учебни мастерских. Къона болхлой карай детали радиосолаш металлаша яхь Iомалуш ба.

АДН—ТАСС сурт.

ШОАТТДЕН оаг1ув

ХАМХОЕВ Ахьмад.

ЛЕНИНА ДОШ

[illegible]
Цунца да вай эхар-дахар
[illegible]
Из да ц1енна [illegible]
Уйх дунен чу [illegible]
Дуьнен адамаш [illegible]
[illegible]
Уйх дунен чу цуз [illegible]
Из да бевзина [illegible]
[illegible]
[illegible]
Из да сийрда адамий [illegible],
Цунца [illegible] да вай дог.
[illegible]
Цунца деттану вай дег...
Ца хьакхалур [illegible]
Дуьнен адамий, барт цу1 бой.
Из да моржоц сигале [illegible],
Еххан денош [illegible],
Из да сийрда [illegible],
[illegible]
Из да [illegible]
Нахьа дегаш г1оттадьер,
Мостаг1ашца къуьса [illegible]
Вайга [illegible] дог.

ЛАЬТТА

Бераме да хьо, со лаьтта
Хьо [illegible] б1арг [illegible],
Дунен хазне [illegible], лаьтта,
Хьо мах бац со [illegible].
Б1у ца [illegible]
[illegible]
[illegible]

Мраз, бермат, — [illegible]
Ц1ахкха тхога [illegible].
Хьумаш, ареш, ферд[illegible],
Хьо бернатах диза [illegible],
[illegible]
[illegible] латт!
[illegible]

ХАШАГУЛЬГОВ [illegible].

Х1ана хьо
Корта чу
Со [illegible]?
Х1ана хьо
Корта чу
[illegible]
[illegible]
Ма [illegible]
Сагота[illegible]
Саг [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Жамалдин.

НАЬНА ЛОВЦА

Октябрь [illegible]
[illegible]
[illegible] 1уйре
г1еттина [illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
Ца [illegible]
Со дега [illegible]
Х1ора а т1ехьа ца [illegible]
Октябрь [illegible]
Нахьа т1а [illegible]
со [illegible].

ДОККХАЛ ДУ

[illegible]
[illegible]
[illegible] сийдаш.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] хедди.

Цхьаберш [illegible]
Нана-лаьтта
[illegible] хургба.
Ца [illegible]
[illegible] т1ех
[illegible] ду.

ХОЗА Я САТИЙНА БИЙСА

Со хьаста г1ерташ [illegible]
Бетта з1енарш [illegible] уьт,
Дайда [illegible]
Сигала г1аьла [illegible] уда.
Т1ьанса [illegible]
[illegible] ц1уна,
[illegible]
Хоза уйлаш корта чу хьуьш.
Хоза я сатийна бийса
Нана-лаьтта [illegible],
[illegible] бийса
Бер г1енахь [illegible].

[illegible] Мохьмад-Салах.

ГОН Т1А УХ ДЕНОШ

Гон т1а ух денош чот [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ЧАХКИЕВ Саlид.

ГОТА-ХЬАЗИЛГ

Со [illegible]. Дег1а эген.
Со [illegible] зизар [illegible]:
[illegible]
Ах т1ар [illegible] хий.

Со [illegible] б1аьсти [illegible].
[illegible]
Са сий [illegible]
[illegible] со [illegible],

[illegible]
[illegible] т1ар бу.
[illegible]
Нура [illegible] а, [illegible].

Ца со, хайнича ца [illegible],
[illegible]
Х1ахз со б1аргаш [illegible] хий [illegible]
Дег1а [illegible].

Со дар, тахан б1и [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Хьуьнаш [illegible].

Са вай б1и [illegible]
Тхьаьрс [illegible]
Цунна, [illegible]
Бетта [illegible].

Со [illegible]. Дег1а эген.
Со [illegible] зизар [illegible]:
[illegible]
Ах т1ар [illegible] хий.

Харькове памятник дег1ад г1оргьгина советски педагог а яздархо а волча Антон Семенович Макаренкона. Из оттадьид Горьке ц1ераг1ча культурин сало1амен центральни парка уллуь.
Памятника авторан скульптор Михаил Федорович Овсянкин, архитектор Брон Юрьевич Черкасов, инженер Илья Самойлович [illegible].

А. Татаренко сурт.
ТАСС фотохроника.

Тахана кхоанел хургда

1 МАРТА.

«Красный молот» заводан культура ц1а. 17 сахьат дальча Иргьача вахарцара ог1ош [illegible] киноотрекорий.

И. К. Крупская ц1ерег1ара культура Дворец. 18 сахьат дальча [illegible] лахи долча законах лекци.

20-ча участкин клуб. 18 сахьат дальча саг1 [illegible] лахи долча законах лекци.

Пролетбата ц1ерег1ара культура Ц1а. 18-сахьат дальча документальни кинофильмаш хьокхаргда. 19 сахьат дальча В. И. Ленина дукха дезаш хилла [illegible].

А. М. Горьке ц1ерег1ара клуб. 18 сахьат дальча «Шера бе са хьамсара [illegible]» аха диалекторий. 20 сахьат дальча вагирхой салоlи сайре.

В. И. Ленина ц1ерег1ара культура Дворец. 16 сахьат дальча лекционни зале КПСС кьамин политика Ленински принципаш котанаш [illegible] лекци. 17 сахьат дальча Пролетбата ц1ерег1ача культура ц1ан художественни самодеятельноста коллективан концерт. 18 сахьат 30 минуте дальча тематически кинофильмаш хьокхаргда. Лара консультаци хургъ.

2 МАРТА

«Красный молот» заводан культура Ц1а. 10 сахьат дальча «[illegible] долчар [illegible]» аха спектакль. 12 сахьат дальча «[illegible]» аха беранта лаьрх1а фильм. 16 сахьат дальча граждански [illegible] турп1лех беседа. 18 сахьат дальча художественни самодеятельноста артистий творчески [illegible] аха [illegible] концерт.

И. К. Крупская ц1ерег1ара культура Дворец. 12 сахьат дальча тематически кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова ц1ерег1ара культура Дворец. 14 сахьат дальча В. И. Ленинах долу кинофильмаш хьокхаргда.

Пролетбата ц1ерег1ара культура Ц1а. 18 сахьат дальча «Мальг1а [illegible]» аха беранта лаьрх1а [illegible].

А. М. Горьке ц1ерег1ара клуб. 18 сахьат дальча «Советски [illegible]» [illegible]. 20 сахьат дальча вагирхой [illegible].

В. И. Ленина ц1ерег1ара культура Дворец. 10 сахьат 30 минуте дальча беранта лаьрх1а Ленински деншраш. 14 сахьат дальча кинолекторийна. «Ленин вайцуь уьхаза» аха документальни кинофильм хьокхаргда. 17 сахьат дальча к1ирандийнахьада деншраш. Депутат — халкъа 1у». Тематически кинофильмаш хьокхаргда. 18 сахьат дальча польски эстради артистий концерт.

ИСМАИЛОВ Хьамид.

ДИКАХЕТАР

БОЛХАМАШКАРЧА хаьг1еначакь колхозийн совхозийн долхан доьхадерш болча нахах «махкал хььа бахош санна ба уж», олу вай. Сона из нийса хеташ. Воккха воле а, ер ниьс1аг1а шу за Пхьорейн лоамашка тхоай совхоза хозхал доаладеш со воли. Цига тхога радиоприемник а телевизор а я. Маллтайча а, ер юкка [illegible] газеташи журналаши ух. Тхоашта бейча тайнара книг а беш, хан-хамихьа б1айха кхача буь. Х1аьта фо, литте лег1аш ма. ц1ена ма хий цу доаме. Кхычахьа фул цул совнаг1а?!

Се дуьна воаллар-м из дац Дукха хийша-м вац со. х1аьта а «газет доалача 1елургволаш вац Хосолта», оал сох нокъосташа. Газет дешаш воаца сае б1аргаш дайка саг ва, ала, шоп ду аз цирна. Газетам т1ара дукха х1ама хоз ваха. Хахха са дега тоам беш дар тахан сона газета т1ара хайнар. На сайна хиннa дикахетар за са шоана дуьцa воаллар.

[illegible] аха газет доша, аьнна хьалхарча оаг1о т1а 1оь1ахьожжамехьа цхьан ц1ера б1арг т1аоттача, ц1аьхха дог тохаделар са. Т1ехка а, сай б1аргех [illegible] ца [illegible] жоккъ а дь, ахы д1аьнаха я йийшар аз ма ц1и. Со ахы шек хина воаш дацар г1улакх. Аз 1одийшар: Сагиева Агзама Балжан. Уж кхокхе д1и а, республика а, область а; район а, кхьыметтел колхоз а деррига а Балжана т1адаьаш дар. тхьо шу хьалха. цхьакха гунаь воаш, аз Балхаетар, аьча хезача Балжана.

— Хьа воапача хана аз хьа г1еттарах бехк ма баккхалахь, Хосолта, — аьлар цо ,аз оттахаьча г1оала т1а шо 1охоиш — Шен-нана ц1аг1а а воацаш хьо цхьаь волга хоьш вар хьона со...

«Чоашиле к1алг1аьльнеай» олача боаранга д1акхьчавеще а, дикка пела техатов тара вар Бабиден. Бекха за воалаш къайвал даь ваьлча, кисара хьал а яьккне, сегахьа вела а къежа, хьаракьа шуна истола т1а 1оттайир цо. Цу хана молаш вар со а.

— Вай шинн[illegible] к1еаиг-дукха хаалла х1ама кийсъе 1а, Хосолта, — аьлар цо.

— Со д1ахьайэар цо аьннар кхеачаиде. Мальх а, сьмарсалька [illegible] буриат а, к1оал а сайга кийчалар истола т1а даьккхар аз. — Недаш детэр. Цхьацца д1амелар.

— Вира ха я х1ина вай шиннетара яр, аьлар Кабидена, пела моллачула г1ехьаг1а малхах хьалж а аьйта.— Варация санна бола а бу, вира не мара баркал оалаш саг а ац...

— Болх-м баркал алийта беш мечаб, Кабиден, — [illegible] са, хьаша тоах бар хнача дика а хеташ.

— Баркал ца оале а, 1еттарийна оалаш дар-м шортте корадоаг1а...

[illegible]

МАРТЕРА ХАОТТАМ

СССР гидрометеорологически центро беча хоамег1а март бетта Кавказа мелабоалаьварча оаг1оренга мор хаш а йолаш, цхьацца д1айоаш дийоша ешаш а хулаш за латта тарлу, [illegible] йоалаш хургъ. дукхаг1а дахьа дог1а а долаш. Йоалаш 40—50 мм (боаршаш дукхаг1а) хила мег. Юкъера температура, котаргахьа, 0 градусагара 5 градусага кхоачаш (боаршаш 1—3 градус лаиг1а) йоалаш хургъ.

Эгтара дог1а температура хургъ 4 мартера 6 марта [illegible] 16 мартера 20 марта [illegible] бийсана 0 градусагара 5 градус [illegible], дийнахь 3 — 8 градус йоа[illegible]

Эггара лакхег1а температура хила мегаш я 9 мартера 15 марта [illegible] 1II-ча декадан дийнахь 10—15 градус, бийсана 3—8 градус йоалаш. Воьх [illegible] бийсана 1—6, дийнахь 6—11 градус йоалаш хургъ.

Бетта [illegible] г1оахьарча [illegible] дийнахьа цхьацца йоал мотт[illegible] доаллаоргба. Мух лостамаш хувцаш хьекхаргба секунде 3—7 метр ч1оаг1а, [illegible] декада [illegible] секунде 10—12 метр ч1оаг1а, цхьацца [illegible] секунде 15 метрга [illegible] т1о ч1оаг1 а хул.

[illegible]

* * *

Тхан республика г1алаш Грозне [illegible] хургъа. [illegible] лаьг1а ло а дехаш, [illegible] хургъ [illegible] г1анерча боаранга кхоачаш мух хьекхаргба. Температура республика г1оала 0 градусагара 5 градусага кхоачаш Грозне 0 градусагара 2 градусага кхоачаш шелал йолаш хургъ.

2-ча, 3-ча марта ло [illegible] а [illegible] [illegible] дукха доа а долаш хургъ. 3-ча марта [illegible] доалларгба, [illegible] лаьг1а, г1анерча боаранга кхоачаш мух хьекхаргба, бийсанахь температура 5—10 градус шелал йолаш, дийнахь 4 градус [illegible] 1 градус йоаллаг1а кхоачаш хургъ.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Ладувг1а, хьажа

РАДИО

[illegible]

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 марта

17.55 — Передачий программа. 18.00 — Концерт. 18.20 — Беранта. «[illegible]». Республикански [illegible] театра [illegible]. 19.30 — Централи телевидене передача. 20.30 — Передачий программа. 21.35 — «Вай [illegible]» аха художественни фильм. «Максим Максимыч» аха шоллаг1а фильм. 22.30 — «Ленинграда б1аьстенара [illegible]» аха телевизионни фильм.

2 марта

19.00 — Беранта. «Гражданскийн оргонизаци [illegible]» аха художественни фильм. 15.30 — Звездах [illegible] концерт. 16.25 — [illegible]. 17.30 — Киножурнал. 17.50— [illegible]. Чингиз Айтматов. «[illegible]». 18.30 — «[illegible]» аха художественни фильм. Хьалхара сери. 19.35 — [illegible]. 19.50 — [illegible]. 20.05 — Музыкальни [illegible]. 20.10 — Централи телевидене передача. 21.10 — Передачий программа. 21.15 — «Шоза дукхаг1а е [illegible]» аха художественни фильм. Шоллаг1а сери.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-г1а этаж). Телефонаш: редактора—3-44-66; редактора зам.—3-39-11; [illegible] секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий—3-42-39; [illegible] отделий—3-42-39.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-66; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-39; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-38.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект. 7/84.
Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции. 7/84.
СФ05654. Заказ № 997.